

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»



Проректор з науково-педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

31 "серпня" 2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародне публічне і приватне право

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

освітня програма: «Міжнародна електронна комерція»

вид дисципліни: обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«28»серпня 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: канд. юрид. наук, доцент кафедри Людмила НОВІКОВА;
викладач кафедри Світлана ЗДОРОВКО

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від « 26 » серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Людмила НОВІКОВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Міжнародна електронна комерція »

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародна електронна комерція»

(підпис)

Віталіна БАБЕНКО
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносини та туристичного бізнесу

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародне публічне та приватне право» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна електронна комерція» для підготовки бакалаврів за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. 1.1. Мета викладання навчальної дисципліни полягає у формуванні у студентів базових знань з основ міжнародного публічного та приватного права, а також практичних умінь та навичок правильного тлумачення та застосування міжнародних нормативно-правових актів та чинного законодавства, судової та арбітражної практики, необхідних для їх майбутньої трудової діяльності як фахівців у сфері міжнародної електронної комерції.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність продукувати нові ідеї, системно мислити, проявляти креативність, гнучкість, уміння управляти часом.

ЗК5. Здатність до усної та письмової загальної комунікації державною та іноземними мовами.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення та оцінювання інформації, процесів та явищ з різних джерел з метою виявлення проблем, формулювання висновків (рекомендацій), вироблення рішень на основі логічних аргументів, забезпечення якості виконуваних робіт з урахуванням національних та міжнародних вимог, адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним до розуміння чинників, які справляють позитивний чи негативний вплив на спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності та мультикультурності та поваги до них.

ЗК10. Здатність мотивувати та розробляти ефективну систему організації праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ЗК11. Здатність брати участь у розробці проектів, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК12. Вміння використовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК9. Знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

ФК11. Здатність застосовувати базові знання у сфері міжнародних економічних відносин з використанням нормативно-розпорядчих документів, довідкових матеріалів.

ФК12. Знання теоретичних основ та практичних навичок оцінювання й аналізу безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ФК13. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК15. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-й
Семестр	
2-й	-й
Лекції	
32 год.	- год.
Практичні заняття	
16 год.	- год.
Лабораторні заняття	
- год.	- год.
Самостійна робота	
42 год	- год.
Індивідуальні завдання	
-	

2. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми матриця відповідності освітнього компонента **ОП 9. «Міжнародне публічне та приватне право»**, методів навчання та форм оцінювання, які використовуються, програмним результатам навчання, визначеними освітньо-професійної програми «Міжнародна електронна комерція».

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН1. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя, дотримуватися принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнути професійного зростання, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	Пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний виклад, евристичний, проблемно-пошуковий, дослідницький, метод оволодіння новими знаннями, методи стимулювання інтересу до навчання, методи контролю та корекції за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності, а також методи дистанційного навчання та оцінювання	Підготовка відповідей за навчальними питаннями теми, усне опитування та навчальна дискусія; виконання тестових завдань; підготовка та захист доповідей, презентацій доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), підготовка та захист есе, виконання, презентацій та обговорення ситуаційних завдань, аналіз та обговорення кейсів, залікова робота.

	на платформах Moodle, Zoom або GoogleMeet.	
ПРН2. Мислити креативно та критично, мати навички таймменеджменту, критично оцінювати наслідки продукованих ідей..	-/-	-/-
ПРН3. Демонструвати навички письмової та усної комунікації державною та іноземними мовами, фахово використовувати економічну термінологію.	-/-	-/-
ПРН5. Демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження; виявляти, окреслювати та формалізувати проблеми; систематизувати й упорядковувати отриману інформацію; оцінювати та пояснювати вплив ендегенних і екзогенних факторів на процеси та явища у світовому господарстві; формулювати висновки і розробляти рекомендації з метою адаптації до нової ситуації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.	-/-	-/-
ПРН7. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути критичним і самокритичним, розуміти детермінанти впливу на спілкування з представниками інших бізнескультур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності та поваги до них.	-/-	-/-
ПРН8. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.	-/-	-/-
ПРН9. Розробляти та реалізовувати міжнародні проекти, працювати в проектних групах, мотивувати людей і рухатися до спільної мети, діяти соціально-відповідально та свідомо	-/-	-/-
. ПРН10. Застосовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до 9 застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій.	-/-	-/-

ПРН11. Демонструвати знання та навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію державною та іноземними мовами.	-/-	-/-
ПРН13. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.	-/-	-/-
ПРН15. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм МЄВ на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.	-/-	-/-
ПРН16. Розуміти та застосовувати базові знання основних нормативно-правових актів і довідкових матеріалів, чинних стандартів і технічних умов, інструкцій та інших нормативнорозпорядчих документів у сфері міжнародних економічних відносин.	-/-	-/-
ПРН19. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку; визначати механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів.		
ПРН25. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя для здобування знань, з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.	-/-	-/-

3. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Міжнародне публічне право

Тема 1. Поняття та особливості міжнародного публічного права

Поняття, ознаки та функції міжнародного публічного права. Предмет міжнародного публічного права. Міжнародне публічне право як особлива система права. Норма, інститут, галузь міжнародного публічного права. Походження та розвиток міжнародного права. Теорії виникнення міжнародного публічного права (до державницька, державницька, постдержавницька). Основні періодизації міжнародного публічного права (формаційний підхід, цивілізаційний підхід, періодизація конгресів, періодизація за міжнародними організаціями, періодизація за світовими війнами). Сучасний стан міжнародного публічного права. Співвідношення міжнародного та національного права. Концепції взаємодії міжнародного та національного права. Взаємовплив міжнародного та внутрішньодержавного права. Державні інтереси, політика і міжнародне право.

Тема 2. Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права

Поняття, особливості та класифікація міжнародно-правових норм. Імперативні (jus cogens), диспозитивні та рекомендаційні норми. Поняття та особливості основних принципів міжнародного

публічного права. Принцип утримання від загрози силою або її застосування в міжнародних відносинах. Принцип суверенної рівності держав. Принцип вирішення міжнародних спорів мирними засобами. Принцип невтручання в справи, що входять у внутрішню компетенцію держав. Принцип міжнародного співробітництва. Принцип рівноправності і самовизначення народів. Принцип сумлінного виконання міжнародних зобов'язань. Принцип територіальної цілісності держав. Принцип поваги прав людини і основних свобод. Принцип непорушності (недоторканності) державних кордонів. Поняття та види джерел міжнародного публічного права. Міжнародний договір як основне джерело сучасного міжнародного публічного права. Міжнародний звичай як доказ загальної практики, визнаної в якості правової норми. Загальні принципи права, визнані цивілізованими націями, як джерело міжнародного публічного права. Судові рішення і доктрини найбільш кваліфікованих фахівців з міжнародного публічного права різних націй як допоміжний засіб для визначення правових норм. Акти «м'якого права». Роль рішень міжнародних організацій та односторонніх актів держав в системі джерел міжнародного публічного права.

Тема 3. Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво

Поняття і види суб'єктів міжнародного публічного права. Концепції суб'єктів міжнародного публічного права. Первинні та вторинні суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародна правосуб'єктність. Держава як основний суб'єкт міжнародного публічного права. Суверенітет держави. Міжнародна правосуб'єктність народів і націй, що борються за незалежність. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень. Проблеми визнання міжнародної правосуб'єктності за фізичними та юридичними особами. Поняття визнання у міжнародному публічному праві. Конститутивна та декларативна теорії визнання. Форми визнання «de-jure» і «de-facto». Види визнання у міжнародному публічному праві. Визнання держав, урядів, урядів у вигнанні, націй, державоподібних утворень, воюючих та повсталих сторін. Поняття правонаступництва у міжнародному публічному праві. Концепції правонаступництва (універсального (повного) правонаступництва, часткового правонаступництва, «tabula rasa», «континуїтету»), Правонаступництво держав щодо міжнародних договорів, державної власності та державних архівів.

Тема 4. Відповідальність у міжнародному публічному праві

Поняття, цілі та підстави міжнародно-правової відповідальності. Міжнародне протиправне діяння як фактична підстава міжнародно-правової відповідальності. Класифікація міжнародних правопорушень. Одноактні та триваючі міжнародно- протиправні діяння. Складні правопорушення. Серйозні порушення міжнародно-правових зобов'язань, що впливають з імперативних норм загального права. Відмежування міжнародних правопорушень від схожих (суміжних) діянь. Обставини, що виключають міжнародну протиправність. Види і форми міжнародної відповідальності. Політична та матеріальна міжнародно-правова відповідальність. Особливості відповідальності міжнародних організацій. Відповідальність суб'єктів міжнародного права за шкідливі наслідки дій, не заборонених міжнародним правом. Санкції та контрзаходи.

Тема 5. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів

Історія становлення та зміст принципу мирного вирішення міжнародних спорів. Поняття та види міжнародних спорів. Міжнародний спір та ситуація. Дипломатичні засоби вирішення міжнародних спорів (переговори, добрі послуги та посередництво, обслідування та примирення). Правові засоби мирного вирішення міжнародних спорів (міжнародний арбітраж та міжнародні суди). Вирішення міжнародних спорів Міжнародним судом ООН. Вирішення міжнародних спорів у межах міжнародних організацій.

Тема 6. Територія в міжнародному публічному праві

Поняття та види територій в міжнародному праві. Правовий статус та правовий режим території в міжнародному публічному праві. Державна територія та її складові частини. Територіальний суверенітет держави. Сухопутна, водна, повітряна територія держави, її надра. Умовна (квазі-) територія держави. Способи зміни державної території. Оренда державної території. Поняття державних кордонів, їх види та способи встановлення. Міжнародна територія. Міжнародно-правовий режим Антарктики та Арктики. Території зі мішаним режимом. Міжнародно-правовий режим міжнародних рік, проток та каналів. Території з особливим міжнародним режимом (демілітаризовані, нейтралізовані зони, зони миру).

Тема 7. Право міжнародних договорів

Поняття та джерела права міжнародних договорів. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 року. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 року. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 року. Законодавство України про міжнародні договори та їх дію на території України. Поняття, форма, найменування та структура міжнародних договорів. Класифікація міжнародних договорів. Сторони в міжнародних договорах. Право на участь у міжнародних договорах. Органи держави, які уповноважені на укладення міжнародних договорів. Порядок і стадії укладення міжнародних договорів. Договірна ініціатива. З'ясування повноважень. Прийняття та встановлення автентичності тексту міжнародного договору. Застереження до міжнародного договору. Вираження згоди на обов'язковість договору. Реєстрація та опублікування договорів. Тлумачення міжнародних договорів. Набуття чинності та дія міжнародного договору. Принцип «*pacta sunt servanda*». Умови дійсності та недійсності міжнародного договору. Внесення змін до міжнародних договорів. Припинення договорів та призупинення їх дії.

Тема 8. Право зовнішніх зносин

Поняття та джерела права зовнішніх зносин. Система органів зовнішніх зносин. Загальні положення дипломатичного права. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 року. Дипломатичні представництва: поняття, види, функції. Голова та

персонал дипломатичного представництва. Порядок призначення глави дипломатичного представництва. Агреман, вірчі та відзивні грамоти. Дипломатичний корпус. Дипломатичні ранги і класи. Оголошення персоною *non grata*. Дипломатичні привілеї та імунітети. Загальні положення консульського права. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 року. Консульські установи: поняття, види. Головата персонал консульської установи. Штатні та позаштатні (почесні) консули. Порядок призначення голови консульської установи. Консульський патент та екзекватура. Консульський корпус. Консульський округ. Функції консульської установи. Консульські привілеї та імунітети. Право спеціальних місій. Конвенція про спеціальні місії 1969 року. Поняття та склад спеціальної місії. Функції спеціальних місій. Початок та закінчення функцій спеціальної місії. Привілеї та імунітети спеціальних місій. Загальні положення дипломатичного права міжнародних організацій. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р. Поняття, склад та функції представництв держав при міжнародних організаціях. Делегації держав та спостерігачів в органах організації та на конференціях. Привілеї та імунітети міжнародних організацій та їх посадових осіб. Привілеї та імунітети представників держав при міжнародних організаціях, делегатів та спостерігачів в органах організації та на конференціях.

Розділ 2. Міжнародне приватне право

Тема 9. Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права

Поняття та предмет міжнародного приватного права. Поняття приватноправових відносин міжнародного характеру. Види іноземного елементу в приватноправових відносинах. Методи правового регулювання у міжнародному приватному праві (колізійно-правовий та матеріально-правовий метод регулювання). Система міжнародного приватного права, його основні інститути та категорії. Співвідношення міжнародного приватного права з іншими галузями національного права та міжнародним публічним правом. Поняття та види джерел міжнародного приватного права. Міжнародний договір як джерело міжнародного приватного права. Види міжнародних договорів. Міжнародні договори про надання правової допомоги як джерела міжнародного права. Звичай як джерело міжнародного приватного права. Значення звичаїв у регулюванні відносин міжнародної торгівлі, мореплавства та міжнародних розрахунків. Внутрішнє (національне) законодавство як джерело міжнародного приватного права. Законодавство України, яке містить норми міжнародного приватного права. Закон України «Про міжнародне приватне право» 2005 року. Судова та арбітражна практика окремих країн як джерело міжнародного приватного права. Значення доктрини у регулюванні відносин міжнародного приватного права. Концепція *lex mercatoria*.

Тема 10. Суб'єкти міжнародного приватного права

Фізична особа як суб'єкт міжнародного приватного права. Поняття та колізійні питання громадянства у міжнародному приватному праві. Поняття «особистий закон фізичної особи»,

критерії його визначення. Правові режими, що надаються іноземцям для реалізації їх прав та обов'язків (національний, режим найбільшого сприяння, спеціальний, недискримінаційний, привілейований). Особливості правового статусу іммігрантів, іноземців, які тимчасово перебувають на території України, біженців та осіб, яким надано політичний притулок, в міжнародному приватному праві. Юридична особа як суб'єкт міжнародного приватного права. Поняття та ознаки юридичної особи. Поняття особистого закону («національності») юридичної особи та критерії його визначення (принцип інкорпорації, принцип осілості, принцип центра експлуатації, теорія контролю). Правовий статус іноземних юридичних осіб в Україні. Особливості правового статусу транснаціональних корпорацій у міжнародному приватному праві. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права. Поняття імунітету держави в міжнародному приватному праві. Теорії абсолютного та обмеженого (функціонального) імунітету. Види імунітету держави (імунітет від дії законодавства іноземної держави, судовий імунітет, імунітет від попередніх дій (від попереднього забезпечення позову), імунітет від примусового виконання рішень іноземного суду, імунітет власності держави). Відмова від імунітету. Міжнародні конвенції та законодавство України з питань державного імунітету.

Тема 11. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві

Поняття та види колізій у міжнародному приватному праві. Поняття та структура колізійних норм. Загальна класифікація колізійних норм. Основні формули прикріплення (особистий закон фізичної особи; закон «національності» юридичної особи; закон місцезнаходження речі; закон місця здійснення акту; закон місця укладення договору; закон країни-продавця; закон місця виконання договору; автономія волі сторін; закон місця укладення шлюбу; закон місця заподіяння шкоди; закон прапору; закон місця роботи; закон суду, який вирішує спір; закон найбільш тісного зв'язку тощо). Кваліфікація колізійної норми в міжнародному приватному праві. Конфлікт кваліфікацій. Поняття зворотного відсилання та відсилання до права третьої країни в міжнародному приватному праві. Обхід закону в міжнародному приватному праві. Встановлення змісту і застосування іноземного права. Європейська конвенція про інформацію щодо іноземного законодавства 1968 року. Застереження про публічний порядок та імперативні норми в міжнародному приватному праві. Позитивне та негативне застереження про публічний порядок.

Тема 12. Право інтелектуальної власності в міжнародному приватному праві

Загальна характеристика права інтелектуальної власності у міжнародному приватному праві. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності 1967 року. Міжнародна охорона авторських прав. Основні міжнародні угоди щодо охорони авторських прав. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів 1886 року. Всесвітня конвенція про авторське право від 1952 року (Женевська конвенція). Міжнародна охорона суміжних прав. Основні міжнародні угоди щодо охорони суміжних прав. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм, організацій мовлення 1961 року (Римська конвенція). Женевська конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм 1971 року. Міжнародна охорона промислової власності. Паризька конвенція про охорону промислової власності 1883 року. Міжнародна охорона прав на способи індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків 1891 року. Женевський договір про закони щодо товарних знаків 1994 року. Захист прав інтелектуальної власності у міжнародному приватному праві. Угода СОТ про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності 1994 року (ТРИПС).

Тема 13. Сімейні відносини в міжнародному приватному праві

Особливості правового регулювання сімейних відносин у праві різних держав. Матеріальні та формальні умови укладання шлюбу та підстави розірвання шлюбу в різних країнах. Колізійне регулювання укладання та розірвання шлюбу в міжнародному приватному праві. Укладання шлюбу громадянами України з іноземцями як на території України, так і за її межами. Укладання шлюбу в консульській установі або дипломатичному представництві. Визнання шлюбу, укладеного за кордоном, та визнання розірвання шлюбу, що мало місце за кордоном. Спільний особистий закон подружжя. Майнові відносини подружжя в міжнародному приватному праві. Види правових режимів майна подружжя (режим роздільності майна, режим спільності майна, режим відкладеної спільності). Особливості колізійного регулювання усиновлення в міжнародному приватному праві. Особливості колізійного регулювання аліментних зобов'язань в

міжнародному приватному праві. Конвенція про право, що застосовується до аліментних зобов'язань 1973 року.

Тема 14. Трудові відносини в міжнародному приватному праві

Загальна характеристика трудових відносин в міжнародному приватному праві. Поняття та види міжнародної трудової міграції. Міжнародно-правове регулювання праці. Конвенція про захист прав всіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей 1990 року. Роль Міжнародної організації праці у регулюванні трудових відносин у міжнародному приватному праві. Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин. Основні типи колізійних прив'язок у сфері трудових відносин: закон країни праці, закон місця укладення трудового договору; закон місця роботи; закон країни праці; вільний вибір права (автономія волі); закон місцезнаходження роботодавця; закон прапора судна: особистий закон роботодавця. Особливості застосування праці іноземців та осіб без громадянства в Україні. Трудові права громадян України за кордоном. Закон України «Про зовнішню трудову міграцію» від 05.11.2015 року.

Тема 15. Спадкові відносини в міжнародному публічному праві

Міжнародно-правове регулювання спадкових відносин. Конвенція відносно міжнародного управління майном осіб, які померли 1973 року. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах 1993 року. Кодекс міжнародного приватного права (Кодекс Бустаманте) 1928 року. Конвенція, що передбачає єдиний закон про форму міжнародного заповіту 1973 року. Конвенція про колізії законів, які стосуються форми заповітів 1961 року. Основні колізії у спадкуванні за міжнародним приватним правом. Спадкування за законом. Спадкування за заповітом. Спадкові права іноземців в Україні. Принцип національного режиму. Особливості спадкування рухомого та нерухомого майна. Спадкові права громадян України за кордоном. Принцип взаємності. Роль і значення договорів про правову допомогу в справах щодо спадкування за кордоном. Роль дипломатичних представництв і консульських установ України за кордоном у сфері захисту спадкових прав громадян України. Правовий режим відумерлої спадщини у міжнародному приватному праві.

Тема 16. Міжнародний цивільний процес

Поняття та особливості міжнародного цивільного процесу. Джерела міжнародного цивільного процесу (багатосторонні і двосторонні міжнародні договори та національне законодавство України). Зміст правила «закона суду» (lex fori) у міжнародному цивільному процесі. Особливості цивільної процесуальної правоздатності та дієздатності іноземців в Україні. Міжнародна підсудність (юрисдикція) цивільних справ з іноземним елементом: поняття, види та способи визначення. Іноземні судові доручення. Правове регулювання надіслання та виконання іноземних судових доручень в Україні. Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах 1965 року. Конвенція про отримання за кордоном доказів у цивільних або комерційних справах 1970 року. Визнання та виконання іноземних судових рішень в Україні. Здійснення нотаріальних дій у справах з іноземним елементом. Особливості оформлення нотаріальних актів, призначених для дії за кордоном, та прийняття нотаріусами документів, які складено за кордоном. Легалізація. Апостиль.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Загальна частина												
Тема 1. Поняття та особливості міжнародного публічного права	6	2	1			3						
Тема 2. Норми,	6	2	1			3						

принципи та джерела міжнародного публічного права												
Тема 3. Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво	6	2	1			3						
Тема 4. Відповідальність у міжнародному публічному праві	6	2	1			3						
Тема 5. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів	6	2	1			3						
Тема 6. Територія в міжнародному публічному праві	5	2	1			2						
Тема 7. Право міжнародних договорів	5	2	1			2						
Тема 8. Право зовнішніх зносин	5	2	1			2						
Разом за розділом 1	45	16	8			21						
Розділ 2. Міжнародне приватне право												
Тема 9 Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права	6	2	1			3						
Тема 10. Суб'єкти міжнародного приватного права	6	2	1			3						
Тема 11. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві	6	2	1			3						
Тема 12. Право інтелектуальної власності в міжнародному приватному праві	6	2	1			3						
Тема 13. Сімейні відносини в міжнародному приватному праві	6	2	1			3						
Тема 14. Трудові відносини у міжнародному приватному праві	5	2	1			2						
Тема 15. Спадкові відносини у міжнародному приватному праві	5	2	1			2						

Тема 16. Міжнародний цивільний процес	5	2	1			2						
Разом за 2 розділом	45	16	8			21						
Усього годин	90	32	16			42	-	-	-	-	-	-

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття та особливості міжнародного публічного права	1
2	Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права	1
3	Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво	1
4	Відповідальність у міжнародному публічному праві	1
5	. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів	1
6	Територія в міжнародному публічному праві	1
7	Право міжнародних договорів	1
8	Право зовнішніх зносин	1
9	Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права	1
10	Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права	1
11	. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві	1
12	Право інтелектуальної власності в міжнародному приватному праві	1
13	Сімейні відносини в міжнародному приватному праві	1
14	Трудові відносини у міжнародному приватному праві	1
15	Спадкові відносини у міжнародному приватному праві	1
16	Міжнародний цивільний процес	1
	Разом	16

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість Годин
1	Поняття та особливості міжнародного публічного права <i>Завдання:</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; підготувати презентації доповідей на визначену тему (на вибір).	3
2	Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права <i>Завдання :</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; групова робота у вигляді підготовки презентацій доповідей на визначену тему; розв'язати письмово ситуаційне завдання; ознайомитися та проаналізувати кейс; підготувати доповіді на визначену тему (на вибір).	3
3	Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво <i>Завдання:</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; розв'язати письмово ситуаційне завдання; ознайомитися та проаналізувати кейс.	3
4	Відповідальність у міжнародному публічному праві <i>Завдання:</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; групова робота у вигляді	3

	підготовки презентацій доповідей на визначену тему; підготувати есе на визначену тему (на вибір).	
5	. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів <i>Завдання:</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; підготувати тематичні таблиці; підготувати презентації доповідей на визначену тему (на вибір); підготувати есе на визначену тему (на вибір).	3
6	Територія в міжнародному публічному праві <i>Завдання :</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; підготувати тематичну таблицю; підготувати презентації доповідей на визначену тему (на вибір); підготувати есе на визначену тему (на вибір).	2
7	Право міжнародних договорів <i>Завдання :</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; підготувати тематичну таблицю; підготувати презентації доповідей на визначену тему (на вибір); підготувати есе на визначену тему (на вибір).	2
8	Право зовнішніх зносин <i>Завдання:</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; підготувати тематичну таблицю; підготувати презентації доповідей на визначену тему (на вибір); підготувати есе на визначену тему (на вибір).	2
9	Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права <i>Завдання:</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; підготувати тематичну таблицю; підготувати презентації доповідей на визначену тему (на вибір); підготувати есе на визначену тему (на вибір).	3
10	Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права <i>Завдання:</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; підготувати тематичну таблицю; підготувати презентації доповідей на визначену тему (на вибір); підготувати есе на визначену тему (на вибір).	3
11	Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві <i>Завдання:</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; підготувати тематичну таблицю; підготувати презентації доповідей на визначену тему (на вибір); підготувати есе на визначену тему (на вибір).	3
12	Право інтелектуальної власності в міжнародному приватному праві <i>Завдання:</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; підготувати тематичну таблицю; підготувати презентації доповідей на визначену тему (на вибір); підготувати есе на визначену тему (на вибір).	3
13	Сімейні відносини в міжнародному приватному праві <i>Завдання:</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за	3

	навчальними питаннями практичного заняття; підготувати тематичну таблицю; підготувати презентації доповідей на визначену тему (на вибір); підготувати есе на визначену тему (на вибір).	
14	Трудові відносини у міжнародному приватному праві <i>Завдання:</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; підготувати тематичну таблицю; підготувати презентації доповідей на визначену тему (на вибір); підготувати есе на визначену тему (на вибір).	2
15	Спадкові відносини у міжнародному приватному праві <i>Завдання:</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; підготувати тематичну таблицю; підготувати презентації доповідей на визначену тему (на вибір); підготувати есе на визначену тему (на вибір).	2
16	Міжнародний цивільний процес <i>Завдання:</i> Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; підготувати тематичну таблицю; підготувати презентації доповідей на визначену тему (на вибір); підготувати есе на визначену тему (на вибір).	2
	Разом	42

7. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни застосовуються поточний та підсумковий семестровий форми контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на семінарських заняттях, у формі виступів студентів з доповідями при обговоренні навчальних питань на семінарських заняттях, тестів.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться у письмовій формі у вигляді семестрового заліку (за двурівневою шкалою оцінювання). Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів.

Семестровий підсумковий контроль проводиться у формі заліку, що полягає в оцінці засвоєння студентами знань на підставі виконання ними певних видів робіт на практичних заняттях.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях:

Кількість балів	Критерії оцінювання
45-60	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність

	пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-44	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених семінарських занять, виконання завдань до кожного семінарського заняття, активна робота на семінарських заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених та семінарських занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених семінарських занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на семінарських заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні

	питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та семінарських занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Студенти, знання яких оцінені мінімально необхідною для складання заліку кількістю балів, не мають право на виконання додаткових завдань для підвищення отриманої кількості балів.

Студенти, які були відсутні на лекції чи семінарському занятті, або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою

Для відпрацювання студент зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Оцінювання знань та умінь студентів при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Студент цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
29-34	Студент достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
18-28	Студент розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Студент розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-9	Студент не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікового завдання – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст залікового білета й оцінювання відповідей на заліку:

Теоретичне питання – 20 балів

За бажанням (та за згодою викладача) студент має можливість обрати тестову форму залікового завдання (білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти залік в тестовій формі (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання																Залік	Сума	
Розділ 1								Розділ 2										Разом
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	60	40	100
3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			

Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є успішність засвоєння знань та набутих навичок на лекціях та семінарських заняттях, що включає систематичність їх відвідування, здатність студента засвоювати категоріальний апарат, навички узагальнення мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, навички творчо підходити до вирішення поставлених завдань, активність роботи на практичних заняттях, самостійне опрацювання тем у цілому чи її окремих питань.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	Зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. (поточна редакція від 30.09.2016). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 20.08.2018).
2. Загальна декларація прав людини ООН: Міжнародний документ від 10.12.1948 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
3. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права ООН: Міжнародний документ від 16.12.1966 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_04 (дата звернення: 20.08.2018).
4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права ООН: Міжнародний документ від 16.12.1966 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042 (дата звернення: 20.08.2018).

5. Віденська конвенція про дипломатичні зносини: Міжнародний документ від 18.04.1961 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_048 (дата звернення: 20.08.2018).
6. Віденська конвенція про консульські зносини: Міжнародний документ від 24.04.1963 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_047 (дата звернення: 20.08.2018).
7. Віденська конвенція про спеціальні місії: Міжнародний документ від 08.12.1969 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_092 (дата звернення: 20.08.2018).
8. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру: Міжнародний документ від 14.03.1975 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_254 (дата звернення: 20.08.2018).
9. Віденська конвенція про право міжнародних договорів: Міжнародний документ від 23.05.1969 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118 (дата звернення: 20.08.2018).
10. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями: Міжнародний документ від 21.03.1986 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a04 (дата звернення: 20.08.2018).
11. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів: Міжнародний документ від 23.08.1978 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_185 (дата звернення: 20.08.2018).
12. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів: Міжнародний документ від 08.04.1983 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_072 (дата звернення: 20.08.2018).
13. Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права: Міжнародний документ від 10.12.1982 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_057 (дата звернення: 20.08.2018).
14. Угода про застосування Частини XI Конвенції ООН з морського права від 10 грудня 1982 року: Міжнародний документ від 31.07.1994 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_183 (дата звернення: 20.08.2018).
15. Конвенція відносно міжнародного управління майном осіб, які померли: Міжнародний документ від 02.10.1973 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_924 (дата звернення: 20.08.2018).
16. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах: Міжнародний документ від 22.01.1993 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009 (дата звернення: 20.08.2018).
17. Кодекс міжнародного приватного права (Кодекс Бустаманте): Міжнародний документ від 20.02.1928 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_419 (дата звернення: 20.08.2018).
18. Конвенція, що передбачає єдиний закон про форму міжнародного заповіту: Міжнародний документ від 26.10.1973 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b13http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_126 (дата звернення: 20.08.2018).
19. Конвенція про колізії законів, які стосуються форми заповітів: Міжнародний документ від 05.10.1961 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_424 (дата звернення: 20.08.2018).
20. Конвенція про міжнародну відповідальність за шкоду, завдану космічними об'єктами: Міжнародний документ від 29.03.1972 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_126 (дата звернення: 20.08.2018).
21. Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах: Міжнародний документ від 15.11.1965 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_890 (дата звернення: 20.08.2018).

22. Конвенція про отримання за кордоном доказів у цивільних або комерційних справах: Міжнародний документ від 18.03.1970 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_922 (дата звернення: 20.08.2018).
23. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності: Міжнародний документ від 14.07.1967 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_169 (дата звернення: 20.08.2018).
24. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів: Міжнародний документ від 24.07.1971 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051 (дата звернення: 20.08.2018).
25. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 року: Міжнародний документ від 06.09.1952 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052 (дата звернення: 20.08.2018).
26. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм, організацій мовлення: Міжнародний документ від 26.10.1961 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_763 (дата звернення: 20.08.2018).
27. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм: Міжнародний документ від 29.10.1971 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_124 (дата звернення: 20.08.2018).
28. Паризька конвенція про охорону промислової власності: Міжнародний документ від 20.03.1883 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123 (дата звернення: 20.08.2018).
29. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків: Міжнародний документ від 14.04.1981 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_134 (дата звернення: 20.08.2018).
30. Конвенція про право, що застосовується до аліментних зобов'язань: Міжнародний документ від 02.10.1973 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_426 (дата звернення: 20.08.2018).
31. Міжнародна конвенція про захист прав всіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей: Міжнародний документ від 18.12.1990 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_203 (дата звернення: 20.08.2018).
32. Договір про закони щодо товарних знаків: Міжнародний документ від 27.10.1994 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_102 (дата звернення: 20.08.2018).
33. Конвенція про режим судноплавства на Дунаї: Міжнародний документ від 18.08.1948 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_175 (дата звернення: 20.08.2018).
34. Конвенція щодо співробітництва по охороні та сталому використанню ріки Дунай (Конвенція про охорону ріки Дунай): Міжнародний документ від 01.06.1994 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_800 (дата звернення: 20.08.2018).
35. Статут Організації Об'єднаних Націй та Статут Міжнародного Суду: Міжнародний документ від 26.06.1945 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_010 (дата звернення: 20.08.2018).
36. Римський статут міжнародного кримінального суду: Міжнародний документ від 17.07.1998 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588 (дата звернення: 20.08.2018).
37. Договір про Антарктику: Міжнародний документ від 01.12.1959 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_224 (дата звернення: 20.08.2018).
38. Договір про охорону навколишнього середовища до Договору про Антарктику: Міжнародний документ від 04.10.1991 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_645 (дата звернення: 20.08.2018).
39. Договір про принципи діяльності держав по дослідженню і використанню космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла: Міжнародний документ від

- 27.01.1967 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_480 (дата звернення: 20.08.2018).
40. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності: Міжнародний документ від 15.04.1994 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/981_018 (дата звернення: 20.08.2018).
41. Заключний акт Наради з Безпеки і Співробітництва в Європі: Міжнародний документ від 01.08 1975 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055 (дата звернення: 20.08.2018).
42. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй: Міжнародний документ від 24.10.1970 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569 (дата звернення: 20.08.2018).
43. Манільська декларація про мирне вирішення міжнародних спорів: Міжнародний документ від 15.11.1982 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_568 (дата звернення: 20.08.2018).
44. Декларація про надання незалежності колоніальним державам та народам: Міжнародний документ від 14.12.1960 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_280 (дата звернення: 20.08.2018).
45. Резолюція 61/295, прийнята Генеральною Асамблеєю 13 вересня 2007. Декларація Організації Об'єднаних Націй про права корінних народів: Міжнародний документ від 13.09.2007 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_156 (дата звернення: 20.08.2018).
46. Про проголошення незалежності України: Акт від 24.08.1991 р. № 1427-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12> (дата звернення: 20.08.2018).
47. Декларація про державний суверенітет України: Декларація від 16.07.1990 р. № 55-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12> (дата звернення: 20.08.2018).
48. Кодекс законів про працю: Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення: 20.08.2018).
49. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 20.08.2018).
50. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 р. № 2947-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14> (дата звернення: 20.08.2018).
51. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15> (дата звернення: 20.08.2018).
52. Про правонаступництво України: Закон України від 12.09.1991 р. № 1543-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1543-12> (дата звернення: 20.08.2018).
53. Про державний кордон України: Закон України від 04.11.1991 р. № 1777-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12> (дата звернення: 20.08.2018).
54. Про дипломатичну службу: Закон України від 07.06.2018 р. № 2449-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19> (дата звернення: 20.08.2018).
55. Про зовнішню трудову міграцію: Закон України від 05.11.2015 р. № 761-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-19> (дата звернення: 20.08.2018).
56. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15> (дата звернення: 20.08.2018).
57. Про Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні: Указ Президента України від 10.06.1993 р. № 198/93. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/198/93> (дата звернення: 20.08.2018).
58. Про Консульський статут України: Указ президента України від 02.04.1994 р. № 127/94. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127/94> (дата звернення: 20.08.2018).

59. Про Перелік посад, приписаних до дипломатичних рангів України: Указ Президента України від 26.03.2002 р. № 301/2002 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/301/2002> (дата звернення: 20.08.2018).
60. Про затвердження Положення про дипломатичне представництво України за кордоном: Розпорядження Президента України від 22.10.1992 р. № 166/92-рп. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/166/92-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 20.08.2018).
61. Про затвердження Положення про Міністерство закордонних справ України та кількісного складу його колегії: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.02.1993 р. № 129. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/129-93-%D0%BF> (дата звернення: 20.08.2018).

Основна література

1. Баймуратов М.О. Міжнародне публічне право: підручник. Харків: Одиссей, 2008. 704 с.
2. Безродній О. Г. Народи і нації, що борються за самовизначення, як суб'єкт міжнародного права. *Від громадянського суспільства – до правової держави*: тези VII Міжнародної наукової Internet-конференції студентів та молодих вчених (Харків, 27 квітня 2012 року). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. С. 55–57.
3. Белогубова О. А., Мануилова Е.В., Трояновский А. В. Дипломатическое и консульское право: учеб.-метод. пособие / Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.», Каф. междунар. права и междунар. отношений. О.: Фенікс, 2011. 214 с.
4. Блощаневич А. В. Основні принципи сучасного міжнародного права: систематизований огляд та характеристика. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2012. Вип. 57. С. 473–479.
5. Будзінський Т., Гудь Б. Державний кордон України: нормативно-правове забезпечення ефективного управління та захисту. *Вісник Львівського університету. Серія: Міжнародні відносини*. 2012. Вип. 30. С. 33–43.
6. Буткевич В. Міжнародне право: Основи теорії: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. В. Г. Буткевича. Київ: Либідь, 2012. 605 с.
7. Гринчак В. А. Дипломатичні засоби мирного врегулювання міжнародних суперечностей (міжнародно-правові аспекти): монографія / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. 187 с.
8. Гулієв А. Д. Право зовнішніх зносин: навч. підручник. Київ: НАУ, 2012. 488 с.
9. Дахно І.І. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник для студентів вузів / І.І. Дахно. 2-ге вид., стереотип. К.: МАУП, 2004. 312 с.
10. Денисов В. Н. Абсолютна відповідальність у міжнародному праві (тенденції розвитку). *Держава і право у світлі сучасної юридичної думки*: зб. наук. пр. на пошану акад. Ю. С. Шемшученка. До 75-річчя від дня народж. К., 2010. С. 426–435.
11. Денисова Д.О. Відповідальність міжнародних організацій: монографія / за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. А. І. Дмитрієва. Одеса: Фенікс, 2014. 323 с.
12. Кибенко Е. Р. Международное частное право: учеб.-практ. пособие. Х.: Эспада, 2003. 512 с.
13. Коваленко С. О. Види і форми міжнародно-правової відповідальності міжнародних організацій. *Публічне право*. 2014. № 2. С. 113–120.
14. Кравченко С. Р. Міжнародно-правове регулювання припинення міжнародних договорів: теорія і практика: монографія / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К.: LAT & K, 2010. 241 с.
15. Кулеба Д. І. Міжнародна правосуб'єктність: теорія і її перспективи. *Альманах междунар. права*. 2010. Вип. 2. С. 70–83.

16. Леочко Т. В. Держави – основні суб'єкти міжнародного права. *Міжнародні читання з міжнародного права пам'яті професора П. Є. Казанського*: матер. третьої міжнар. наук. конф. (м. Одеса, 2–3 листопада 2012 р.) / відп. за випуск М. І. Пашковський. Одеса: Фенікс, 2012. С. 103–106.
17. Литвиненко І. Л. Литвиненко І. Л. Визнання держав у міжнародному праві. *Університетські наукові записки*. 2005. № 1–2. С. 238–243.
18. Лунц Л. А. Курс міжнародного частного права: в 3-х т. М.: Спарк, 2002. 1007 с.
19. Мельник А. Я. правонаступництво України щодо міжнародних договорів СРСР / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Інститут законодавства Верховної Ради України. К.: Юридична думка, 2005. 424 с.
20. Міжнародне право ХХІ століття: сучасний стан та перспективи розвитку: кол. моногр. з нагоди 60-ліття В. М. Репецького / за ред. М. М. Микієвича; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів: ЛА «Піраміда», 2013. 320 с.
21. Міжнародне право: навч. посіб. для підгот. до іспитів / упоряд. І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків Т. Є. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 208 с.
22. Міжнародне приватне право. Загальна частина: підруч. / за ред. А.С. Довгерта і В.І. Кисіля. К.: Алерта, 2012. 376 с.
23. Міжнародне приватне право. Особлива частина: підруч. / за ред. А.С. Довгерта і В.І. Кисіля. К.: Алерта, 2013. 400 с.
24. Міжнародне приватне право: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / В.А. Бігун, Є.М. Білоусов, І.М. Жуков; за ред. проф. за ред. В.П. Жушмана та доц. І.А. Шуміло. Х.: Право, 2015. 320 с.
25. Міжнародне публічне право: підручник / В. М. Репецький та ін.; за ред. проф. В. М. Репецького; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Ф-т міжнар. відносин. 2-е вид., стер. К.: Знання, 2012. 437 с.
26. Пронюк Н. В. Сучасне міжнародне право: навч. посіб. 2-е вид., змін. та допов. К.: КНТ, 2010. 344 с.
27. Сироїд Т. Л. Міжнародне право: навчальний посібник. Харків: ХНУВС, 2009. 336 с.
28. Теліпко В. Е., Овчаренко А. С. Міжнародне публічне право: навч. посіб. / за заг. ред. Теліпко В. Е. Київ.: Центр учбової літератури, 2010. 608 с.
29. Тимченко Л. Д., Кононенко В. П. Міжнародне право: підручник. К.: Знання, 2012. 631 с.
30. Фединяк Г. С., Фединяк Л.С. Міжнародне приватне право: підручник. 4-те вид., переробл. і допов. К.: Атіка, 2009. 500 с.
31. Черкес М. Ю. Міжнародне право: підручник. 6-те вид., виправ. і допов. К.: Знання, 2011. 397 с.
32. Чижмарь, Ю. В. Національне та міжнародне право: теоретико-правові проблеми: монографія. Харків: Диса плюс, 2015. 472 с.
33. Чернобай Д. В. Міжнародна відповідальність за правомірну діяльність у європейському праві. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2011. Вип. 100(1). С. 240–246.
34. Щокін Ю. В. Роль міжнародно-правових звичаїв у формуванні імперативних норм міжнародного права. *Вісник НАПрН України*. 2007. № 1 (48). С. 242–251.
35. Юлдашев О.Х. Міжнародне приватне право: Теоретичні та прикладні аспекти. К.: МАУП, 2004. 576 с.
36. Brownlie, I. Principles of public international law. New York: Oxford University Press Inc., 2008. 760 p.
37. International Civil Procedure/ Ed. By C.Campbell. 2-ndEdition. N.Y.: Juris Publishing, 2011. 574 p.
38. Party Autonomy in International Property Law. – Munich: Sellier European LawPublishers, 2011. – 276 p.

39. P. Dumberry. State Succession to International Responsibility. Boston : Martinus Nijhoff, 2007. 517p . URL: <https://search.library.utoronto.ca> (Last accessed: 05.03.2018).
40. Shaw, Malcolm N. International Law. New York: Cambridge University Press, 2014. 981 p.

Допоміжна література

1. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: у 2-х книгах / За ред. А. С. Довгєрта. К.: Видавничий дім – Ін Юре, 2001. Книга 1: 520 с.; Книга 2: 460 с.
2. Алямкін Р. В. Мирне вирішення міжнародних територіальних спорів: практика міжнародних судових органів: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2011. 196 с.
3. Антонович М. Міжнародне публічне право: навч. посібник для студ. вузів. Київ: Алерта, 2013. 307 с.
4. Ануфриєва Л. П. Международное частное право. Общая часть. М., 2000. 246 с.
5. Ануфриєва Л. П. Международное частное право. Особенная часть. М., 2000. 646 с.
6. Баймуратов М. О., Чернолуцкий Р. В. Міжнародне приватне (колізійне) право України: правосуб'єктність осіб (теоретико-методологічні аспекти): монографія. Суми: Унів. кн., 2009. 252 с.
7. Биркович Т. І. Правове регулювання дипломатичної служби в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Гуманітарний ун-т «Запорізький ін-т держ. та муніципального управління». Запоріжжя, 2007. 187 с.
8. Білаш О. В. Святий Престол та Мальтійський Орден як суб'єкти міжнародного права: особливості правосуб'єктності державоподібних утворень. *Часопис Київського університету права*. Київ. 2015. № 2. С. 336–339.
9. Буткевич В. Г. «Генеза доктрини міжнародної правосуб'єктності індивіда». *Право України*. 2010. № 2. с. 44-54.
10. Галущенко Г. В. Питання міжнародного приватного права у міжнародних договорах України про правову допомогу. К.: Видавництво «Юстініан», 2005. 472 с.
11. Градова Ю. В. Міжнародний договір як об'єкт правового моніторингу. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2013. № 2. С. 32–34.
12. Далявська Т. П. Невизнані держави в контексті державотворчих процесів та міжнародного визнання. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2014. Вип. 66. С. 345–353.
13. Дмитрієв А. І., Дмитрієва Ю. А., Задорожній О. В. Історія міжнародного права: монографія / Укр. асоціація міжнародного права, Інститут міжнародних відносин Київського національного ун-ту ім. Т. Г. Шевченка, Укр. держ. ун-т фінансів та міжнародної торгівлі. Київ: Промінь, 2008. 384 с.
14. Ерпыльєва Н. Ю. Источники международного частного права: современные тенденции в развитии. *Государство и право*. 2009. № 12. С. 52–63.
15. Жукорська Я. М. Відповідальність міжнародних організацій за порушення міжнародно-правових зобов'язань: сучасний стан. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 2. С. 356–360.
16. Кармаза О. О. Міжнародне спадкове право. Науково-практичний посібник. К.: Видавець Фурса С. Я.: КНТ, 2007. 328 с.
17. Київець О. В. Загальні принципи права у практиці Міжнародного кримінального суду та міжнародних трибуналів. *Право і безпека: науковий журнал*. 2011. № 2. С. 11–14.
18. Кисіль В. І. Міжнародне приватне право: питання кодифікації. К.: Україна, 2005. 480 с.
19. Кривак В.В. Міжнародно-правовий режим територіального моря: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. К., 2012. 195 с.

20. Лоссовський І. Будапештський меморандум як міжнародний договір, обов'язковий для виконання його гарантами. *Віче*. 2015. № 14. С. 28–31.
21. Льон О. І. Міжнародна правосуб'єктність Ватикану. *Міжнародні читання з міжнародного права пам'яті професора П. Є. Казанського*: матеріали четвертої міжнар. наук. конф. (м. Одеса, 8–9 лист. 2013 р.) / відп. за випуск к.ю.н., доц. М. І. Пашковський. Одеса: Фенікс, 2013. С. 63–67.
22. Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права. К.: Юстиніан, 2010. 320 с.
23. Мечи Й. Имунитеты и привилегии персонала представительств государств при международных организациях. *Вестник РУДН. Серия «Юридические науки»*. 2014. Вип. 3. С. 235–240.
24. Міжнародне приватне право в Київському університеті: антологія: у 2 т. Т.1. 1835–1991 / за ред. А. С. Довгерта. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. 495 с.
25. Міжнародне приватне право в Київському університеті: антологія: у 2 т. Т.2. 1992–2007 / за ред. А. С. Довгерта. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. 791 с.
26. Міжнародне приватне право. Міжнародні договори України. Том 1 / відпов. ред. та упорядники А. Довгерт та В. Крохмаль. К.: «Port Royal», 2000. 992 с.
27. Міжнародне приватне право. Міжнародні договори України. Том 2 / відпов. ред. та упорядники А. Довгерт та В. Крохмаль. К.: «Port Royal», 2000. 1313 с.
28. Міжнародне приватне право: Науково-практичний коментар / ред. А.С. Довгерт. Х.: Одіссей. 2008. 352 с.
29. Міжнародний цивільний процес України: навчальний посібник. Практикум: за ред. доктора юридичних наук, професора С. Я. Фурси. К.: Видавець Фурса С. Я.: КНТ, 2010. 328 с.
30. Мостиський А.Б. Міжнародно-правова основа державних кордонів України: дис. ... канд.юрид.наук:12.00.10 / Київський ун-т ім. Т.Шевченка. К., 1993. 189 с.
31. Мохончук С.М. Міжнародна регламентація відповідальності за злочини проти миру та безпеки людства. *Юрист України*. 2012. № 1–2 (18–19). С. 76–81.
32. Музика А. І. Правовий статус дипломатичного представництва: питання теорії та практики: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2009. 197 с.
33. Назаренко В. Поняття, сутність і види методів правового регулювання у міжнародному приватному праві. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 1. С. 131–133.
34. Перепьолкін С. М., Сироїд Т. Л., Філяніна Л. А. Міжнародне право: словник-довідник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Сироїд Т. Л. Харків: Юрайт, 2014. 403 с. 420 с.
35. Письменна В.О. Міжнародне право крізь призму солідаристського та структурно-функціонального підходів. Актуальні проблеми політики. - 2015. - Вип. 54. - С. 80-90.
36. Плахотнюк Н. В. Проблема застосування судами іноземного права. Іноземне право: «факт» чи «право»? *Бюлетень міністерства юстиції України*. 2011. № 7. С. 65–71.
37. Репецький В.М. Дипломатичне і консульське право: підручник; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Факультет міжнародних відносин. 2-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 372 с.
38. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: підручник / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. 2-ге вид., випр. К.: Знання, 2012. 262 с.
39. Сазонова К. Л. Принудительные меры, контрмеры, санкции в международном праве: терминологические вопросы. *Евразийский юридический журнал*. Москва. 2013. № 11 (66). С. 16–18.

40. Степанюк А. А. Коментар Закону України «Про міжнародне приватне право» / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. Х.: Права людини, 2007. 263 с.
41. Степанюк А. А. Міжнародне приватне право: теоретичні аспекти правового регулювання / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х.: Майдан, 2005. 200 с.
42. Стешенко В.М. Оренда території в міжнародному публічному праві: дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. Х., 2001. 196 с.
43. Талалаев А. Н. Право международных договоров. Действие и применение договоров. М.: Междунар. отношения, 1985. 294 с.
44. Терлецький Д. С. Конституційно-правове регулювання дії міжнародних договорів в Україні: монографія / Д. С. Терлецький; Одес. нац. юрид. акад. О.: Фенікс, 2009. 232 с.
45. Топильницький М. В. Витоки інституту міжнародно-правового визнання держав у стародавньому світі. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2011. Вип. 2. С. 59–68.
46. Трояновський О. Питання договірної відповідальності у міжнародному приватному праві. *Юридичний журнал*. 2011. № 9. С. 45–52.
47. Фединяк Г.С. Цивільно-правова природа транснаціональних корпорацій та їх договорів з приймаючою державою: монографія. К.: Атіка, 2008. 344 с.
48. Федчишин С. А. Дипломатичне представництво України за кордоном: сучасні проблеми організації та правового забезпечення: монографія / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Н. П. Матюхіної; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Х.: ФІНН, 2011. 264 с.
49. Хмельова І. Є. Визнання та імунітет держав у міжнародному праві. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 3. С. 410–413.
50. Цимбрівський Т. С. Дотримання принципів територіальної цілісності та непорушності кордонів у міжнародному праві: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Л., 2008. 244 с.
51. Цірат Г.А. Міжнародний цивільний процес: сучасний стан та перспективи міжнародно-правової уніфікації: монографія. Х.: Видавництво Іванченко І. С., 2013. 482 с.
52. Черняк Ю.В. Інститут підсудності в міжнародному приватному праві країн ЄС та України: монографія. К.: Прецедент, 2008. 276 с.
53. Чехович Т. Передумови та підстави виникнення міжнародно-правової відповідальності. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки*. 2010. Вип. 84. С. 31–35.
54. Чугаєнко Ю. О. Дипломатичний і міжнародний діловий протокол та етикет: навч. посіб. / Нац. акад. упр. К.: Нац. акад. упр., 2011. 164 с.
55. Шаповалова О.І. Сутність та типологія норм у міжнародних відносинах: аналіз з позицій концепції нормативної сили. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Політологія. Соціологія. Право. 2013. № 2. С. 28–35.
56. Conflict of Laws in International Arbitration / Ed. by F.Ferrari, S.Kroll. Munich: Sellier European Law Publishers, 2010. 466 p.
57. Fitzgerald, Eliza. Helping states help themselves: rethinking the doctrine of countermeasures. Rethinking the Doctrine of Countermeasures. *MqLawJl*, 2016. № 5. URL: <http://classic.austlii.edu.au/au/journals/MqLawJl/2016/5.html> (дата звернення: 03.04.2018).
58. Hellquist, Elin. Regional Organizations and Sanctions Against Members. *KFG Working Paper Series*. 2014. No. 59. URL: http://userpage.fu-berlin.de/kfgeu/kfgwp/wpseries/WorkingPaperKFG_59.pdf (дата звернення: 03.04.2018).

59. Higgins R. The Abuse of diplomatic Privileges and immunities: recent United Kingdom Experience. *American Journal of International law*. 79 (461) *Academic papers*. vol. 79, 645 p. 2006. URL: https://www.ilsa.org/jessup/jessup07/basicmats/ajil_higgins_article.pdf (Last accessed: 05.03.2018).
60. Lookofsky J., Hertz K. *European Union Private International Law* / Josef Lookofsky, Ketilbjorn Hertz. N.Y.: Juris publishing, 2009. 200 p.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Верховна Рада України — www.zakon1.rada.gov.ua.
2. Міністерство закордонних справ - <http://mfa.gov.ua/ua>
3. Міністерство юстиції - <https://minjust.gov.ua/ua>
4. Конституційний Суд України - <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>
5. Організація Об'єднаних Націй - <http://www.un.org/>
6. Європейський суд з прав людини - <http://echr.coe.int/>
7. Європейський союз - <http://eeas.europa.eu/>
8. Організація з безпеки та співробітництва в Європі - <http://www.osce.org/>
9. Рада Європи - <http://www.coe.int/web/portal/home>
10. Управління Верховного комісара ООН з прав людини - <http://www.ohchr.org/>
11. Національна парламентська Бібліотека України - <http://www.nplu.org/>
12. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського — www.nbuv.gov.ua
13. Київська центральна міська публічна бібліотека ім. Лесі Українки — <http://lucl.lucl.kiev.ua>
14. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна — <http://www.univer.kharkov.ua>
15. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка — <http://korolenko.kharkov.com>

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Moodle проводяться практичні, індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та практичних занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборобою відвідування ЗВО здобувачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **залік дистанційно на платформі Moodle**.